

สรุปเข้ารับฟัง “การแสดงความก้าวหน้าและความต้องการนวัตกรรมเกษตรแม่นยำ”

วัน เสาร์ ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ณ ห้องประชุมลีลาวดี ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติเฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบพระชนมพรรษา

โดย ว่าที่ร.ต.หญิง วชิรฎาพร ครั้นอุระ ตำแหน่งเจ้าพนักงานการเกษตรปฏิบัติงาน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖

มีเนื้อหา ดังนี้

๑.บริบทและอุปสงค์การวิจัยนวัตกรรมเกษตรแม่นยำ โดย ดร. นสพ. ยุคล ลิ้มแหลมทอง อดีต รองนายกรัฐมนตรี

การทำเกษตรปัจจุบันมีปัญหาและความเสี่ยงที่เกิดขึ้นมากมาย ดินเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำเกษตร ถ้าดินมีปัญหาทำให้ผลผลิตไม่ดี ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศทำให้เกิดโรคและแมลง มนุษย์มีความต้องการทางด้านอาหาร อาหารคุณภาพ อาหารตามช่วงอายุมากขึ้นแต่ในทางกลับกันภาคการเกษตร แรงงานเริ่มขาดแคลน กลุ่มเกษตรกรบางกลุ่มเริ่มถอนตัว ไม่ทำการเกษตรต่อ เนื่องจากเงื่อนไขระหว่างประเทศ เป็นปัญหาที่เกษตรกรต้องพบเจอในปัจจุบัน

๒.ความต้องการและการริเริ่มชุดโครงการวิจัยพัฒนาและนำไปใช้เกษตรแม่นยำ

โดย รศ. ดร. สพ.ญ. ประภาพร ขอไพบุลย์ อดีตผู้อำนวยการฝ่ายเกษตรและผู้ริเริ่มชุดโครงการวิจัยพัฒนาและนำไปใช้เกษตรแม่นยำ สกว.-เดิม และดร. ชิชฌูชา บุตดาบุญ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว กรมการข้าว

กรอบงานวิจัย เครือข่ายเกษตรแม่นยำ

ปัญหาที่พบ

- ขาดการบันทึก เก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- องค์ความรู้บางอย่างไม่สามารถใช้ได้จริงในพื้นที่

แนวทางการทำงานวิจัยช่วยให้แก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้

- ทำอย่างไรให้คุ้มค่า ลดต้นทุนการทำเกษตรมากที่สุด
- มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด
- มาตรฐานความปลอดภัย การตีกลับของผลผลิต
- ดูแลดินอย่างไรให้มีความเสื่อมโทรมช้าและน้อยที่สุด
- ช่วงเวลาที่เหมาะสมในเก็บเกี่ยวผลผลิต ให้มีคุณภาพมากของผลผลิตทางการเกษตรมากที่สุด

๓.ความต้องการหลักสูตรเกษตรแม่นยำ (ใหม่) เพื่อการวิจัยนวัตกรรมเกษตรแม่นยำและนโยบาย BCG

โดย ผศ. ดร. ชาญชัย แสงชโยสวัสดิ์ ศูนย์วิจัยระบบทรัพยากรเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สถานการณ์และความเสี่ยงของระบบการเกษตร/เกษตรกร

๑.เกษตรกร

- ขาดองค์ความรู้และเงินลงทุนทางเลือกที่ จะเป็นแรงจูงใจ
- สูงวัย
- ขาดแคลนแรงงาน

๒).สินทรัพย์ทุนภาคเกษตร :

- ขนาดที่ดินที่ถือครองต่ำ < ๑๐ไร่
- การใช้ประโยชน์จากที่ดินน้อยและ คุณภาพที่ดินไม่ดี
- ขาดเครื่องจักรที่เหมาะสม

- การขาดแคลนเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๓). ผลผลิตและการตลาด :

- ปริมาณและคุณภาพผลผลิต

๔). ปัญหาสิ่งแวดล้อม :

- ภัยแล้ง-น้ำท่วม และความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ

๕). ผลผลิต :

- มีงานวิจัยมากมาย ทั้งวิจัยพื้นฐาน และงานวิจัยประยุกต์ แต่ไม่เชื่อมโยงกัน
- ปัจจุบันงานวิจัย R&D แล้วไม่สามารถอธิบายกลไกการเกิดปัญหาและการแก้ไขได้ แต่มักอธิบายแค่ผลที่เกิดขึ้น ทำให้ต่อยอด หรือแก้ไขอย่างยั่งยืนไม่ได้
- งานวิจัยพื้นฐานที่แสดงกลไกของปรากฏการณ์ ไม่สามารถขยายผลต่อได้ ทำให้ไม่สามารถเอางานวิจัยมาแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน เพราะการแก้ไขต้องการงานวิจัยพื้นฐาน Support เพื่ออธิบายกลไกต่างๆ และการจัดการที่เหมาะสม

กรอบเงื่อนไขการทำวิจัยระบบเกษตร

- ทำวิจัยร่วมกับเกษตรกร ให้เกิดความรู้พัฒนาเทคโนโลยี
- สร้างเครือข่ายที่วิจัย บูรณาการความรู้/เทคโนโลยี/ผลงานวิจัยสู่เกษตรกร เพื่อจัดการความเสี่ยงของเกษตรกรในมิติต่างๆ
- สร้างความร่วมมือทางวิชาการกับนักวิชาการต่างประเทศที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง

๔. AIP - เกษตรแม่นยำ น.ส. ณัทพร ภูจำนงค์ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาเครือข่ายพันธมิตร, GISTDA (องค์การมหาชน)

การออกนโยบายบนพื้นฐาน evidence base นวัตกรรม ๕ M

๑. Modeling

- Crop trade ติดตาม stockข้าว ราคาข้าว
- สภาพดิน ฟ้า อากาศ
- การคาดการณ์ผลผลิต

๒. Monitoring

- ติดตามสถานการณ์ปลูกข้าว rice.gista.or.th
- เฝ้าระวังโรคระบาดศัตรูพืชจาก sensor

๓. Management

- กำหนดมาตรการต่างๆ มาตรการส่งเสริมผู้ปลูกข้าวพันธุ์ในเขตพื้นที่ชลประทาน

๔. Mapping

- พื้นที่ปลูกข้าวใน/นอกเขตชลประทาน
- พื้นที่ปลูกข้าวแต่ละพันธุ์อยู่ที่ไหน
- ecosystem Map

๕. Measurement

- ผลจากการออกนโยบาย
- การวัดคุณภาพผลผลิตที่ถูกผลักดันตามนโยบาย

๕. แผนและกรอบการจัดสรรทุนระบบวิจัยนวัตกรรม (ใหม่) โดย ผศ. ดร. ปุ่น เทียงบุญธรรม, สกสว.

กรอบงบประมาณ ววน. ปีงบประมาณ ๒๕๖๔-๒๕๖๕

๑.ทุนสนับสนุนงานพื้นฐาน

- จัดสรรงบประมาณให้กับ Program management unit (PMU) เพื่อนำไปสนับสนุนทุนแก่โครงการงานวิจัยพื้นฐานและงานวิจัยของ สถาบันความรู้และสถาบันวิจัยในหน่วยงาน
- จัดสรรงบประมาณตรงไปยังหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะด้าน ววน. และดำเนินการตามพันธกิจของตนเอง

๒.ทุนสนับสนุนงานเชิงกลยุทธ์ด้าน ววน.

- ๔ platforms ๑๖ programs
- Objectives & key results

เว็บไซต์ดาวโหลดเอกสารอิเล็กทรอนิกส์“การแสดงความก้าวหน้าและความต้องการนวัตกรรมเกษตรแม่นยำ”

<https://www.carsr.agri.cmu.ac.th/?p=๒๙๐๑>